

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja c. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 3 krone.

Udje dobé list zastoj.

Vsebina: Razglas glede subvencijskih bikov okrajem, podružnicam in občinam. — Objava glede denarnih pošiljatev. — Vse premalo vpoštevani pomočniki kmeta iz vrst živalstva. — Kmetovavec in živinorejcem. — Zapisnik drevesnih paznikov, izobraženih v kmetijskih tečajih za drevesne paznike. — Čebelarstva razstava v Celju. — Iz razprag osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe na Štajerskem. — Zborovanja podružnic. — Iz podružnic. — Hmeljarstvo. — Uradno. — Tržna poročila. — Z a d r u g a: Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Oznanila.

Razglas

glede oddaje subvencijskih bikov okrajem, podružnicam in občinam.

Osrednji odbor bo tudi v letu 1911 po razmerju državnih in deželnih sredstev, ki niso z naročili iz preteklega leta, ki se zaradi pomanjkanja primernih plemenskih bikov niso mogla izvršiti, popolnoma izčrpana, sprejemal naročila za plemenske bike iz onih okrajev, v katerih ni za redno bikorejo poskrbljeno niti s kako živinorejsko niti z biko-rejsko zadrugo.

Plemenski biki se kupujejo pod strokovnim nadzorstvom deželnih strokovnih organov in uradnih živinozdravnikov v spomladi in jeseni 1911 v domačih plemenskih okoliših, pri čemer se plačajo stroški za nakup in vožnjo iz subvencijskega fonda. Biki se oddajo od zaželjene železniške postaje, od katere naprej mora vse stroške za prevažanje plačati prejemnik.

Prošnjiki dobé bike za 60% kupne cene, pri čemer se varščina 50 K zaračuna. Prejemnik jamči za bika dve leti,

V Gradcu, 7. februarja 1911.

Osrednji odbor c. k. kmetijske družbe na Štajerskem.

Prezident:

Attems I. r.

78-3

Glavni tajnik:

Juvan I. r.

Čemu je spet ta denar?

vpraša vsak dan blagajnik c. k. družbe. Da se zaprečijo pomote in prihranijo nepotrebne pisarije, naj se naznani pri vsaki denarni pošiljati ali na odrezku nakaznice ali vzadi na položnici kratko namen pošiljatve Tajništvo.

Vse premalo vpoštevani pomočniki kmeta iz vrst živalstva.

(Konec.)

Pa ne samo v vrstah sesavcev in ptic ima kmetovavec svoje pomočnike, ampak ima jih še tudi med nižjimi bitji in sicer med bitji, ki so človeku dostikrat ogabna vsled svoje zunanosti.

Razborit kmetovavec ve, da gre razna škodljiva zalega v slast tudi kuščarju, martinčku, slepiču, belouški, močeradu, žabam, krastači i. t. d. Nikakor ne gre

to se pravi, pri pravilni oskrbi postane bik čez dve leti prejemnikova last. Če pa prejemnik ne izpolnjuje dolžnosti, za katere se mora prej s posebnim reverzom obvezati, mora vrniti subvencijo. Tudi zapade njegova varščina v znesku 50 K, če zaprosenega bika ne prevzame.

Kmetje, ki želijo kakega bika, morajo to v prvi vrsti naznaniti okrajnemu odboru in če ta odkloni posredovanje, bližnji kmetijski podružnici ali domačemu občinskemu predstojništvu in ob enem s prošnjo poslati varščino v znesku 50 K.

Da si kmetijska družba lahko pravčasno oskrbi potrebno število bikov, je želeti, da ji pridejo prošnje za subvencijske bike vsaj najkeseje do konca aprila.

Družba se ne more obvezati, da bo bika dostavila ob kakem v naprej določenem roku.

Reverzi se dobijo pri kmetijski družbi ali pa pri okrajnih odborih.

torej preganjati te koristne živalice. Komu se gabijo, naj se jim izogne, zategavoljo pa jih ni treba zatirati.

Še manj znani, oziroma premalo uvaževani pomočniki kmeta so pa oni iz vrst žuželk.

Nbroj je raznih žuželk, ki nam škodujejo, ker oglodavajo naše kulturne rastline; je jih pa tudi lepo število takšnih, ki so koristne, ker nam pomagajo zatirati škodljivi mrčes. Treba je, da se tudi s temi koristnimi žuželkami nekoliko natančneje spoznamo.

Kdo ne pozna n. pr. božjo kravico ali polonico, menda itak vsaki. Koliko jih pa ve, kako koristen je ta žužek. Ravno tisti krogi, ki pridejo tu najprej v vpoštev, so, mislim, o tem najmanj poučeni.

Polonic je več vrst. Pri nas najbolj razširjene in znane so: sedmopikčasta,

dvopikčasta in dvopasasta polonica ali božja kravica. Ti hroščki, posebno pa njih ličinke (črvički), se hranijo z različnimi listnimi ušicami in pršicami ter z drugimi enakimi malimi žuželkami. Posebno požrešne so ličinke. Ena sama pokonča več stotin listnih ušic na dan. Važno je torej, da jih poznamo, sicer bi jih mogoče krivo sodili. Te ličinke so mali, bolj podolgovati, prvotno črnkasti, pozneje temnosivi, rumeno do rdeče pikčasti črvički, ki jih opazimo spomladi na drevesih, grmičevju, rožah, sploh tam, kjer je dovolj listnih uši in enake golazni, ki kar vidno zgineva v njihovo požrešno žrelo.

Polonice polagajo na pomlad svoja podolgovata, špičasta in rumenkasta jajčeca v malih kupčkih na spodnjo stran lista. V par dneh izlezejo iz njih ličinke, ki se proti koncu junija ali v začetku julija, ko so dorasle, zabubijo. Zunanost teh bub, ki visijo na listih, spominja na hroščka in ličinko, zavzema torej nekako srednjo smer med obema. Za približno 8 dni se prikažejo iz bub kebrčki, ki so prvotno zelo nežni in skoraj beli, pa že v par urah njih krila otrdé in dobé nam znano barvo.

Enako kakor božja kravica (božji vlek) ali polonica je znana vsem tudi kresnica ali ivanjščica; malo pa jih ve, da je to prav hasnovita živalica. Kresnice in drugi mehkokrileci, n. pr. razne vrste sneženki in njih ličinke so zelo požrešne; hrana jim pa so: razne listne uši, vsakovrstne pršice ali grinte, polži in drugi majhni žužki ter njihove ličinke.

Med koristne hroščke je šteti tudi vse kratkokrilce. To so sicer precej razširjene žuželke, ki jih pa marsikdo pomotoma ne smatra za kebrčke, kajti podobne so na videz bolj ličinkam, ker imajo prikrajšana krilca in so bolj ozke podolgovate oblike. Večina kratkokrilcev ima navado prizdigovati zadek navzgor, vsled tega jih ni težko spoznati.

Zelo koristni so tudi razen žitnega brzca, vsi hrošči brzci in njih ličinke, ker zatirajo po polju, traviščih, sadovnjakih in gozdih škodljivi mrčes.

Hrošči brzci so: poljski brzec, bakrenasti krešič, vijolčasti krešič, zlati krešič, muškatnik i. dr.

Med najkoristnejše žuželke je uvrstiti nadalje tudi najezdne, ki jih je več vrst

in ki so v primeru s koristjo, ki jo učinijo v prirodnem gospodarstvu, še le vse premalo znani. Prepovršni opazovavec narave jih prezre vsled njihove neznatne zunanosti in kratke dobe življenja.

Vsi najezdiki pa imajo navado, da polagajo svoja jajca na ali v razne žuželke, posebno v jajca gosenice in bube metuljev, v lesojede ličinke hroščev in v drugi škodljivi mrčes.

Iz jajec izleze ličinke najezdnikov živé na škodo tuje živali; vendar izrabljajo svojega hranitelja tako oprezno, da ta ne pogine prej, kakor šele potem, ko so zajedavci že dovolj godni, da se lahko zabubijo v svoji žrtvi ali pa izven nje. Bube imajo obliko malih mešičkov.

Najezdiki so vitkega trupla in prozornih kril; na zadku pa imajo bodalec podobno leglo, s katerim polagajo v tuja telesa svoja jako drobna jajčeca.

Bolj znani najezdiki so: veliki črni najezdik, ki polaga svoja jajca v lesojede ličinke roginov, potem kapusov najezdik, ki zalezuje gosenice kapusovega belina in zlatozeleni bubičar, čigar ličinke živé v bubah raznih podnevnih metuljev.

Kakor najezdiki, polagajo tudi neke vrste muh, n. pr. muhe-goseničarke, svoja jajčeca v gosenice in ličinke škodljivih žuželk in nam na ta način jako koristijo.

Neka druga vrsta muh, namreč muhe grabežnice pa napada iz zasede škodljivi mrčes in ga izsesava, t. j. uniči.

Prav pridni zalezovavci listnih uši in enake zalege so ličinke volkeca, zelenovke, tenčičarice in trepetalke.

Enako koristne so tudi razne vrste kačjih pastirjev, ker lové v zraku hitro švigajoč razne škodljive žuželke.

Koristne so nadalje razne vrste drevesnih stenic, ker se lotijo rastlin le, če jim manjka živalske hrane, sicer pa neumorno zasledujejo, n. pr. gosenice raznih metuljev, hroščke rilčkarje in druge listojede.

Dolga je torej vrsta raznih pomočnikov kmeta; samo poznati jih je treba, da jih po nepotrebnem ne preganjamo in uničujemo, če jih že ne maramo ali ne moremo ščititi in negovati.

Pouk v šoli zvezan z opazovanjem v naravi, čitanje tozadevnih spisov, sploh boj za obstanek: vse to bo sigurno odprlo kmečkemu ljudstvu vedno bolj in bolj oči, da začne enkrat natančneje spoznavati svoje prijatelje in sovražnike tudi v vrstah do sedaj še manj znanega živalstva. Zupanc.

Zapisnik

drevesnih paznikov, izobraženih v kmetijskih tečajih za drevesne paznike,

ki prevzemajo v svojem okraju oskrbovanje dreves za dnevno 2 K in hrano, oziroma 3 K brez hrane.

Leber Jožef, Ratschendorf štv. 41, okraj Murek.

Neumeister Vincenc, Flattendorf štv. 14, okraj Murek.

König Janez, Ratschendorf, okraj Murek. Kreisler Viktor, Trate štv. 37, okraj Murek.

Lipovec Ignac, Podgradje štv. 10, okraj Ljutomer.

Filipič Ivan, Zgornje Krapje štv. 32, okraj Ljutomer.

Šantl Mihael, Spodnji Obrež štv. 79, okraj Maribor.

Simonič Ignac, Cirknica štv. 19, okraj Maribor.

Knupleš Matija, Sv. Peter štv. 18, okraj Maribor.

Zemljič Anton, Ženik štv. 11, okraj Sv. Lenart.

Čeh Franc, Destvinci štv. 3, okraj Ptuj.

Vesenjak Janez, Brstje štv. 21, okraj Ptuj.

Toplak Alojz, Sv. Vrban štv. 12, okraj Ptuj.

Rožmarin Franc, Stojnci štv. 38, okraj Ptuj.

Plohl Mihael, Bukovci štv. 87, okraj Ptuj.

Rojko Franc, Trnovec štv. 23, okraj Ptuj.

Simonič Franc, Trnovski vrh štv. 16, okraj Ptuj.

Blagovič Alojz, Savski vrh štv. 57, okraj Ormož.

Kukovec Jakob, Hardek štv. 1, okraj Ormož.

Rakuša Valentin, Žvab štv. 1, okraj Ormož.

Tratnik Martin, Sv. Martin v Rožni dolini, okraj Celje.

Cvikl Martin, Št. Ilj pri Velenju štv. 23, okraj Šoštanj.

Jezernik Jernej, Št. Ilj pri Velenju štv. 21, okraj Šoštanj.

Rogina Janez, Golavabuka štv. 54, okraj Slov. Gradec.

Strauß Janez, Olimje štv. 20, okraj Kozje.

Amon Janez, Virštanj štv. 14, okraj Kozje.

Kmetovavcem in živinorejcem!

Kuga na gobcih in parkljih je po mnogih krajih povzročila živinozdravske odredbe, s katerimi se je promet z živino izredno otežkočil, posebe pa so se marsikje morali prepovedati celo živinski sejmi.

Tako ni samo živinorejcem otežkočena prodaja živine, večkrat tudi celo onemogočena, ampak tudi živinorejci in oni, ki se pečajo s pitanjem živine, imajo vsled tega velike težave. Posebe nakup živine za hlev (za pitanje ali molžo) je tako zelo težaven, da se je treba bati, da v mnogih obratih, ki bi radi kupili živino, ne bo mogoče dobiti dovolj in pravočasno živine za hlev.

Zato je potrebno, da se poskrbi za to, da zvedo vsi udeleženci o pravem času, kdo ima živino za v hlev na prodajo ali kdo jo želi kupiti.

Centrala za vnovčevanje živine, poklicana in ustanovljena za to, da skrbi za koristi kmetijstva pri vnovčevanju živine, je prevzela nalogo s priobčevanjem ponudeb in zahtev posredovati v tem težavnem času med prodajavci in kupci živine.

Zato so vsi kmetovavci in pitavci živine, ki hočejo prodati ali kupiti živino za v hlev, vabljeni, naj kolikor mogoče hitro naznanijo na naslov:

Centrala za vnovčevanje živine, Dunaj VIII., Lammgasse 4

v pismu ali na dopisnici sledeče:

1. Ime in naslov,
2. ali hočejo kupiti ali prodati,
3. število glav ponujane, oziroma zaželjene živine,
4. nje starost in pasmo.

Prijave lahko pošljejo vsaki posamezno, ali pa jih lahko pošljejo kmetijska društva, zadruga ali zveze za več skupaj naenkrat.

Prijave se zberejo in po možnosti hitro priobčijo, navadno v posebnih listah, ki se pošljejo deželnim, okrajnim in krajevnim kmetijskim društvom in zadrugam ter vsem c. k. okrajnim glavarstvom, kjer se razpoložijo na vpogled.

Pri okrajnih glavarstvih dobé te liste pred vsem živinozdravski organi. Po možnosti se bodo priobčile tudi v listih, namenjenih kmetijstvu in razširjenih med kmetovavci.

Na zahtevo se bodo te liste poslale tudi posameznim zanimancem.

Kmetovavci so prošeni, naj svoje prijave in želje nemudoma naznanijo.

Glede nasvetov ali posredovanja se naj v teh stvareh kupci in prodajavci obrnejo naravnost na Centralo za vnovčevanje živine na Dunaju VIII., Lammgasse 4.

Centrala za vnovčevanje živine.

Čebelarska razstava v Celju.

= Čebelarsko društvo za Spodnje Štajersko namerava obhajati svoj desetletni dejanjski obstanek leta 1912 z večjo čebelarsko razstavo v Celju. Društvo se je v teh letih tako razvilo, da šteje nad 800 članov, vpisanih v 20 podružnicah, in hoče z razstavo pokazati uspehe; posebe pa bi razstava naj bila nekaka popolnitev delovanja in bo zaradi tega služila le pouku. Obiskovavcu se bo odkrila živa podoba v celi čebelarski stroki; imel bo priliko, se tukaj seznaniti z vsemi različnimi čebelnimi stanovanji in načini čebelarjenja, videl bo čebelarsko orodje in čebelne pridelke v njih razlikah i. t. d. Da bo pouk še popolnejši, se bo skrbelo tudi za vsestranska predavanja.

Seveda je zaželjeni uspeh pričakovati le v veliki prireditvi, za katero bo treba precej denarja. Društvo razpolaga sicer z malo gotovino; ker pa pri dandanašnjih političnih razmerah od deželnega zbora Štajerskega ni upati rednih podpor, vsaj začasno ne, se mora s tem premóženjem štediti; zaradi tega se je obrnilo društvo, da si ugotovi razstavni fond, na vse slovenske denarne zavode in vse okrajne zastope ter nekatere večje občine na Spodnjem Štajerskem s prošnjo za podporo. To prošnjo tem potom ponavlja z iskreno željo, da bi se mu pomagalo razstavo vprizoriti v celi popolnosti, tako da bi bila domovini v ponos. Društvo se ne vtika v politiko, ampak želi le čebelarstvo povzdigniti na stopinjo, ki mu gre v narodnogospodarskem oziru; vsak prispevek hvaléžno sprejme, opozarja tem potom na razposlane okrožnice ter jih priporoča dobrohotnemu vpoštevanju. Odbor.

Iz razprav osrednjega odbora c. k. kmetijske družbe na Štajerskem.

743. seja dne 10. januarja 1911. Začetek ob 10. uri predpoldne.

Navzoči so sledeči gospodje: ekselencia načelnik Edmund grof Attems, I. podnačelnik Henrik vitez pl. Plessing, zastopnik visoke vlade c. k. okrajni glavar dr. Negbauer Viktor, 16 članov O. O., nadzornik Jelovšek kot izvedenec in glavni tajnik Juvan in tajnik Holz kot zapisnikarja.

Predsednik otvori sejo in da zapisnik 742. seje krožiti v vpogled in revizijo. Nadalje razpoloži začasno, od tajništva sestavljeno kazalo nameravanega kalendarja kmetijske družbe in preide na dnevni red.

1. Poročila in sklepi odseka za živinorejo in mlekarstvo.

a) Sklepanje o prošnji jubilejne mlekarne v Št. Juriju ob juž. žel. za državno in deželno podporo k stroškom za stavljenje in opravo te mlekarne.

Podrobno poročilo o tej stvari poda deželni nadzornik za živinorejo Martin Jelovšek, ki ga je načelnik povabil na to sejo kot izvedenca v tej stvari. Gospod izvedenec poroča, da je začel s pozvedovanji 31. avgusta preteklega leta, da pa jih je moral 2. septembra zopet prekiniti, ker ni mogel dobiti natančnih podatkov o uspehih poslovanja in o premoženjskih razmerah mlekarne; šele 9. septembra je ta pozvedovanje lahko nadaljeval in končal. Pozvedoval pa je o:

1. ustanovitvi mlekarne;
2. številu članov;
3. poslovnih deležih;
4. oddajanju in izrabi mleka;
5. stavbi in opravi mlekarne;
6. pokritju stroškov;
7. prometni glavnici;
8. reviziji;
9. dokazilih računov;
10. pravilih;
11. pogojih produkcije.

O vseh teh točkah poda poročevavec osrednjemu odboru podrobno poročilo, tako da je O. O. mogoče, dobiti jasen vpogled v stanje tega podjetja in poslati visokemu c. k. poljedelskemu ministrstvu o tem podrobno poročilo. Stavi predlog:

„Odsek za živinorejo in mlekarstvo priporoča O. O., naj se pri visokem c. k. poljedelskem ministrstvu zavzame za to, da se naj da jubilejni mlekarji v Št. Juriju ob juž. žel. iz državnih sredstev podpora v znesku 40% dolga, s katerim je obremenjena (37.500 K), če se mlekarja obveže, da bo po Zvezi gospodarskih zadrug na Štajerskem s sodelovanjem gospoda deželnega nadzornika za živinorejo dala korenito odpraviti vse nerednosti v svoji upravi, in če bo Zveza poskrbela za vse predpogoje, ki so potrebni in ki zagotavljajo obstanek in ugodni razvoj mlekarne in če se podvrže Zvezini reviziji in pristopi k nji kot član.“

Predlog se sprejme, predsednik pa izreče gospodu izvedencu za njegovo podrobno in temeljito poročilo zahvalo. (Gospod izvedenec odide).

b) Mnenje visokemu deželnemu odboru o prošnji okraja Hartberg,

naj se mu dodeli državna podpora za okrajno vzrejališče za bika.

Poroča član O. O. Stocker.

Ker so za to dani vsi predpogoji in izvršene vse, naravnost vzorne predpriprave, se sklone priporočiti prošnjo za 50% podporo ustanovnih stroškov v znesku 65.503 K 53 v, če se okrajni zastop obveže, da bo:

1. vzrejališče bikov v ta namen trajno ohranil;

2. naredil in predložil osrednjemu odboru načrt, po katerem se bo gospodarilo v bodoče na tem vzrejališču za bika, da bo izpolnjevalo svoj namen in

3. če se bo vsako leto podrobno poročalo o poslovanju in uspehih tega vzrejališča.

Predlog je bil sprejet.

c) Poročilo o zadnji seji odseka za gospodarstvo z mlekom na Dunaju in spisih tega odseka o higijeničnih zahtevah v mlekarstvu hlevu, pridobitnih stroških pri mleku in o uporabi mleka.

I. Poročevavec glavni tajnik Juvan poroča, da se je po sklepu zadnje seje odseka za gospodarstvo z mlekom morala vnovič preložiti mlekarja razstava vsled novih ovir, ki so nastale. Nato poda kratek pregled bistvenih podatkov iz knjižice profesorja dra. Winklerja o pridobitnih stroških za mleko, ki prinaša zelo zanimive številke, nasvete, kako bi se stroški znižali in mnogo primerov iz prakse s številkami o uporabi mleka kot konzumno mleko, vrhnja, surovo maslo in sir. Glede spiska o higijeničnih zahtevah v mlekarstvu hlevu poroča, da bi bile potrebne še nekatere spremembe, posebej pa opozoriti na novi hlevski tlak iz votle opeke, kakor jo izdeluje mestna opekarna v Radgoni, na novi način privezovanja z motvozom (ki ga izdeluje vrvar Thoman v Gröbmingu) brez jasli in nazadnje na novo obliko jarkov za gnojnico. Načrti in predmeti, ki jih je poslal na ogled gospod ravnatelj dr. Schuppli, se dajo članom O. O. na razpolago, da si jih ogledajo. V zvezi s tem priporoča poročevavec, naj se sprejme sledeči predlog odseka za živinorejo:

„Visoko c. k. poljedelsko ministrstvo se prosi, naj blagovoli nakazati iz dotacije, prihranjene za pospeševanje mlekarstva na Štajerskem, potrebni znesek, da se bo lahko nakupilo in za znižano ceno oddalo 800 izvodov spiska „Gestehungskosten der Milch“.

II. Spis „Hygienische Anforderungen an den Melkviehstall“ se za sedaj ne priporoča v nakup, pač pa se poleg drugih higijeničnih zahtev še priporoča:

1. Hlevski tlak iz votle opeke iz mestne opekarnice v Radgoni;

2. motvoz za pripenjanje brez jasli;

3. nova oblika gnojničnih jarkov.

Oba predloga sta bila sprejeta.

d) 1. Komite za gospodarstvo z mlekom na Dunaju prosi nasvetov in predlogov za ustanovitev mlekarne šole.

2. Isti komite praša glede sprejetja resolucije o porabi sredstev za pospeševanje reje na rabnost in vnovčevanje mleka iz šestmilijskega kredita.

Poroča glavni tajnik Juvan.

Poročavec priporoča v imenu živinorejskega odseka, naj se glede prve stvari sprejme naslednji predlog:

Ker na Štajerskem ni mogoče dobiti kraja, v katerem bi se na dan dobilo 2000 do 3000 litrov dobrega mleka po 12 do 14 v liter, zato ni mogoče staviti predloga za ustanovitev mlekarne šole na Gornjem Štajerskem, kakor je sicer stvar dobra in priporočila vredna.

Glede drugega predloga pa priporoča poročavec, naj se O. O. pridruži tej resoluciji in v dodatku k resoluciji o porabi sredstev za rejo na rabnost dostavi, naj se onim živinorejskim zadrugam, pri katerih imajo preskuševalci rabnosti mnogo posla, za stroške pri takih preskuševalcih dá vsako leto iz izredne dotacije za pospeševanje živinoreje po 400 K letne podpore in naj se nove ustanovitve mlekarstev po možnosti podpirajo.

Predloga se sprejmeta in sklone se, poslati v tem smislu vlogo visokemu deželnemu odboru in visoki vladi.

2. Nato se izvršijo razne volitve in sicer:

a) V razsodišče na graški borzi za sadeže in mleko.

Izvolijo se zopet dosedanji odposlanci O. O. dr. Hotter, Jožef Lenko in Vincenc Göhlert;

b) V komisijo za pogajanja pri dobavah za deželno brambo:

Zopet se izvoli dosedanji zastopnik O. O. posestnik Jožef Regula v Niederschöcklu.

c) Za zagotovitev pogajanja z erarjem zaradi vojaških dobav:

Izvolita se zopet dosedanji zastopnika in sicer graščak Georg Lederer v Kalsdorfu in Jožef Regula, graščak v Niederschöcklu.

d) V komite za posvetovanje o spremembi živinorejske postave:

Izvolijo se: iz Gornje Štajerske II. podnačelnik Roman Neuper, član O. O. Leon Zedlacher, iz Srednje Štajerske I. podnačelnik Henrik vitez pl. Plessing in član O. O. dr. Erik Klusemann, iz Spodnje Štajerske člana O. O. Rihard Klammer in Jožef Mursa.

e) V odsek za stavljenje predlogov glede spremembe državnega stavbenega reda.

Izvolijo se: Iz Gornje Štajerske II. podnačelnik Roman Neuper, iz Srednje član O. O. Adolf Czeicke, iz Spodnje član O. O. Franc Robič.

3. Poročila in predlogi odseka za rastlinarstvo.

a) Poročilo o izvršitvi in uspehih akcije za pospeševanje pridelovanja krme in predlog za leto 1911.

Poročavec član O. O. dr. Hotter opozarja pred vsem na veselo prikazen, da posveča kmetsko prebivalstvo tej akciji leto za letom več pozornosti in da se opaža vedno večje zanimanje zanjo. Leta 1910 se je udeležilo 240 kmetovavcev z 240 johami, ki so se pred vsem vsled dela O. O. trajno pridobile za pridelovanje krme. Od teh je prišlo na Gornje Štajersko 64 posestnikov v 18 podružnicah s 134 johami, na Srednje 88 posestnikov v 32 podružnicah s 156 johami, na Spodnje 88 posestnikov v 32 po-

družnicah s 150 johami. Podpora v znesku 4431 K 44 v se je razdelila tako, da je prišlo na Gornje Štajersko 1754 K 50 v, na Srednje 1391 K 94 v, na Spodnje 1285 K.

(Konec sledi.)

Zborovanja podružnic.

= **Kmetijska podružnica slovenjegraška** ima v nedeljo dne 19. februarja t. l. ob 1. uri popoldne v dvorani okrajnega zastopa svoj prvi letošnji občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednikovo, tajnikovo in blagajnikovo o delovanju podružnice v minulem letu; 2. volitev enega odbornika in preglednika računov; 3. volitev odposlancev za letošnji občni zbor c. k. kmetijske družbe v Gradcu; 4. predlogi podružnice za imenovanje občni zbor; 5. sprejemanje novih udov; 6. vplačevanje udnine za leto 1911; 7. predlogi in nasveti. Vse ude in prijatelje kmetijstva vabi k mnogobrojni udeležbi načelnik.

= **Sv. Benedikt v Slov. gor.** Tukajšnja kmetijska podružnica bo imela svoj občni zbor na prvo postno nedeljo, to je 5. marca 1911 zjutraj ob 8. uri v novi šoli. Na dnevnem reduje: 1. Otvoritev; 2. račun za leto 1910 in izvolitev dveh pregledovavcev računa; 3. izvolitev odposlanca h glavni skupščini v Gradec; 4. predavanje; 5. predlogi in želje. K obilni udeležbi vabi ude in neude načelnstvo.

= **Kmetijska podružnica Mestinje-Sv. Peter na Medvedovem selu** ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 19. februarja ob 3. uri popoldne v prostorih gostilne gosp. Antona Smeha na Mestinjju s sledečim vsporedom: 1. Poročilo odborovo o delovanju leta 1910; 2. pobiranje udnine za 1911 in zaostale udnine; 3. volitev novega podružničnega odbora ter dveh odposlancev za občni zbor v Gradcu; 4. poučni govor tajnika kmetijske družbe gosp. Franca Holza o velikem pomenu združenja za kmetovavce; 5. predlogi za občni zbor kmetijske družbe; 6. slučajnosti. Udje, pridite polnoštevilno na ta zbor.

= **Sv. Peter na Medvedovem selu.** Kmetijska podružnica Mestinje-Sv. Peter na Medvedovem selu priredi 4 poučne shode, na katerih bo govoril gosp. živinorejski nadzornik M. Jelovšek, in sicer v petek dne 24. februarja ob 8. uri v stari šoli v Zibiki, ob 1/2 3. uri popoldne v prostorih kmetijskega društva pri Sv. Emi, v soboto dne 25. februarja ob 8. uri v župnišču pri Sv. Petru na Medvedovem selu in ob 1/2 3. uri popoldne v kaplaniji na Sladki gori. Udje podružnice pridite do zadnjega vsi na te poučne zборе, agitirajte za najobilnejšo udeležbo! Gre za napredek naše živinoreje. Napreduje pa le tisti živinorejec, ki se vsestransko briga za strokovni pouk.

Iz podružnic.

= **Sv. Jurij ob Ščavnici.** Za delegata h glavni skupščini c. k. kmetijske družbe sta se izvolila gosp. Jak. Breznik, načelnik podružnice in Jak. Zemljič, posestnik v Radencih ter bosta zastopala na slednje predloge: 1. Že lansko leto po podružnici večkrat zahtevano olajšanje pri vrnitvi brezobrestnih posojil stavi sedaj podružnica za predlog glavne skupščine,

koja naj kot prva kmetijska korporacija sklone, prositi deželno zbornico, vinorejce v tem podpirati in sicer, da se brezobrestna posojila v ožigled velikih ujm, katere jih zadenejo leto za letom, začnejo vračati z 16. letom ter da se tudi odpis davka za toliko podaljša. Vzadnjem slučaju pa je celo pravično, da se celi dolg črta; 2. predloži se predlog, glavna skupščina naj sklone, da se zahteva od postavodaje v ožigled koristi kmetijskega stanu s posebnim ozirom na razbremenitev dolga od kmetijskih posestev, da se posestva, ki pridejo za nasledstvo najmanj polovico manje cenijo kot dosedaj! Kajti glavni vzrok vseh vzrokov propadanja kmetijskih posestev je previsoka cenitev; 3. glavna skupščina blagovoli ukreniti, da se v tekočem letu priredi več tečajev za drežiranje in zboljšanje travnikov na Spodnjem Štajerskem; 4. a) glavna skupščina blagovoli ukreniti, da se „Gospodarski Glasnik“ in „Landwirtschaftliche Mitteilungen“ priredé tako, da dobé razvit predel za gospodarska prašanja in odgovore, b) „Gospodarski Glasnik“ naj prinaša toliko gospodarske vsebine kot „Landwirtschaftliche Mitteilungen“, c) na ovitke „Gospodarskega Glasnika“ se naj naslovi pišejo slovenski; 5. glavna skupščina naj sklone, da se zahteva ljudskošolski pouk preustrojiti tako, da se dá podlaga prava in ljubezen do kmetijskega stanu že v ljudski šoli popolnoma.

= **Sv. Marjeta pri Moškanjih.** Naša kmetijska podružnica je imela v nedeljo dne 29. januarja po rani službi božji svoj občni zbor. Zbralo se je veliko število naših kmetovavcev. Naznanilo je sicer nekaj udov svoj izstop, a na mesto teh so pristopili drugi in na ta način je ostalo število udov zopet enako številu udov prejšnjih let. Načelnik gospod Janko Žunkovič je prav obširno in jasno poročal o potrebi zavarovanja vinogradov proti toči in je razvil ves načrt, po katerem bi se naj to zavarovanje izvršilo. Po zelo živahnem razgovoru, v katerega so posegli gospodje Rižner Franc, občinski predstojnik v Gajevcih, Kelenc Jožef, občinski predstojnik na Forminu, Reberc Franc, posestnik v Samošanah in drugi, se je soglasno sklenilo sledeče: Radi neizmerno velike važnosti in potrebe zavarovanja vinogradov proti toči se naj prosi visoki osrednji odbor c. k. kmetijske družbe, da dela na merodajnem mestu na to, da se kmalu reši, in sicer postavnim potom ta toli važna zadeva. — Za odposlanca na zborovanje c. k. kmetijske družbe sta izvoljena načelnik podružnice, gospod Janko Žunkovič, nadučitelj in posestnik pri Sv. Marjeti in gospod Korpar Franc, posestnik na Forminu.

= **Polenšak.** V nedeljo 5. februarja se je zbralo po maši okoli 100 posestnikov naše fare, da bi poslušali gospoda Škrleca iz Vičaneč, ki je govoril o pomenu c. k. kmetijske družbe in njenih podružnic in o koristi, ki jo imajo udje od nje. Povdarjal je potrebo boljše izobrazbe poljedelcev, ki se da doseči tudi s čitanjem gospodarskih časnikov in strokovnih knjig ter z raznimi gospodarskimi predavanji. Saj kmetovavec ni neumen, samo neuk je. Zato bi morali pridno posečati taka predavanja in prositi za predavatelje. Nespametno je, če kmet

pravi, da se od gospoda ne bo učil kmetovati. Kar gospodje potovalni učitelji priporočajo, je bilo že stoinstokrat preizkušeno in za dobro spoznano. Omenil je tudi 54 milijonov fonda za zboljšanje zemljišč, od katerega ne dobi posameznik niti vinarja, vse je namenjeno kmetovavcem, ki so združeni v društvih. Po zboljšanju naših zemljišč, mislimo lahko na povzdigo živinoreje. Tudi tukaj se lahko zanašamo na pomoč naše centrale. Seveda se to ne doseže čez noč, ampak po vztrajnem delu v doglednem času. Tisti, ki roke križem drži, pa nikoli. S pozivom k združitvi vseh naprednih kmetovavcev zaključí gospod predavatelj svoje izvrstno predavanje, kateremu je sledilo dolgotrajno odobravanje. Ko je gospod Škrlec odgovoril še na razna prašanja kmetovavcev, se je sklenilo, da se 12. februarja zberemo zopet in nadaljujemo današnji dnevni red, ker smo ga danes vsled pozne ure morali skrócić. Gospod Tuš Fr., ki se zelo mnogo trudi za ustanovitev podružnice, se je zahvalil gospodu Škrlecu za njegov trud in poslušavcem, ki so se v tako obilnem številu sešli k temu predavanju in naznanil, da ima podružnica že čez 70 udov.

Št. Ilj v Slov. gor., 8. februarja 1911. Podružnica šentiljska c. k. kmetijske družbe prosi vse tiste p. n. svoje člane, ki še za tekoče leto niso vplačali udnine in dobivajo družbino glasilo (časopis), da plačajo malenkost 3 krone našim v posameznih občinah nastavljenim zaupnim možem, ali pa naj blagovolijo po pošti poslati podružničnemu blagajniku Ivanu Baumannu pri Št. Ilju čim prej.

R. Reppnigg J. Baumann
načelnik. blagajnik.

= **Vransko.** Poročilo vranske podružnice za leto 1910, potem volitev in sklepanje pri občnem zboru dne 2. februarja 1911: 1. V pretečenem letu je imela podružnica 132 udov, potem je pri podružnici 10 gospodov učiteljev, torej skupaj 142 udov. Na novo je pristopilo 9 udov. 2. Povdarjalo se je, da se bo po pravilih postopalo proti zanikrnim udom, ki ne plačujejo redno svojih prispevkov. 3. Skupni promet podružnice je bil v pretečenem letu sledeči: Prispevki udov, razna semena, otrobi K 4215·28, čilski soliter 23.580 kg K 12.733·20, kalijeva sol 10.000 kg K 2.400·—, Tomaževa moka 25.000 kg K 3.735·—, naročena semena in gnojila naravnost na ude K 500·—, skupaj 23.583·48. Blagajna je prirasla od K 170·43 na 218·07. V odbor so bili izvoljeni za dobo 3 let sledeči gospodje: Rak Florijan, načelnik, Schauer Franc, namestnik; odborniki so pa gospodje Ant. Cizej ml., Vransko; Strnad Franc, Št. Jurij; Zdolšek Franc, župnik, Št. Jurij; Apat Leopold, Vransko; Zotter Ivan, Gomilsko; Praznik Ivan, Gomilsko; Žolnir Jožef, Polzela; Maršič Karol, Lituš; Rojnik Franc, Braslovče in Omladič Jožef, Braslovče. Nadalje poroča načelnstvo podružnice, da bo kmalu imelo na razpolago kalijevo sol in Tomaževo žlindro. Kdor želi za spomlad čilskega solitra, naj se takoj zglaš pri enem od odbornikov, da se potem skupno naroči, ker se bo solitra le toliko naročilo, kolikor se ga spotoma

potrebuje. Nadalje se prosijo vsi udje podružnice, ki so na dolgu še letnino za leto 1909 ali 1910, da jo vsaj do 1. marca izročijo pri svojih odbornikih, da se tako izognejo vseh neljubih sitnosti. Dolžen je vsak plačati letnino, ki ni tri mesece pred začetkom leta naznanil svojega izstopa.

Braslovče, 6. februarja 1911.

= **Ptuj.** (Poročilo o ustanovnem zborovanju kmetijske podružnice za ptujsko okolico.) Dne 22. januarja t. l. se je ustanovila kmetijska podružnica za ptujsko okolico. Ob tej priliki je predaval gosp. tajnik Fr. Holz v poljudnih besedah o kmetijski organizaciji; priporočal je složno delo in vzbujal k stanovski samozavesti. Razlagal je tudi delovanje naše c. k. kmetijske družbe. K podružnici je pristopilo do sedaj 116 članov. V podružničin delokrog spadajo vse občine ptujskega okraja, ki še niso priklopljene kaki drugi kmetijski podružnici izven Ptuja. Za načelnika je bil izvoljen g. Dragotin Zupančič, za njegovega namestnika pa g. Miha Brenčič ml. Odborniki so sledeči: Grahar Jan., Skrbinšek Jurij, Belec Fr., Vršič Iv., Muzek Ig., Kolarič Jak., Pečko Ant., Skuhala Ferd., Germ Fr. in Zupanc Jož. Kmetijska podružnica, ki je ustanovljena za vse posestnike njenega okrožja, vabi k obilnemu pristopu. Pristop se lahko priglasijo vsak čas. Občine, oziroma gospodarska društva, ki želé med letom kako poučno predavanje, naj blagovolijo to naznaniti tačasnemu načelniku. Za 19. februarja je naprošen strokovni učitelj na kmetijski šoli v Št. Juriju, gosp. agrarni inženir Zidanšek, da predava o umetnih gnojilih. Predavanje bo v dvorani g. Zupančiča ob 10. uri predpoldne. Odbor.

Najboljše spričevalo

za izbornost „pravega: Francka“ je, da se na vse načine poskuša izrabiti sloves imena „Franck“ za manj vredne proizvode. Zategadelj je dobro paziti na spominsko besedo previdnega gospodinjca: „**Franck s kavinim mlinčkom**“. — Oni zabojčki in zavojčki kavinih surogatov, kateri tega „kavinega mlinčka“ nimajo kot znamenje, **niso pravi „Franck“**. — Zato previdnost pri nakupovanju! 475/10-3

Tovarniška znamka.

Hmeljarstvo.

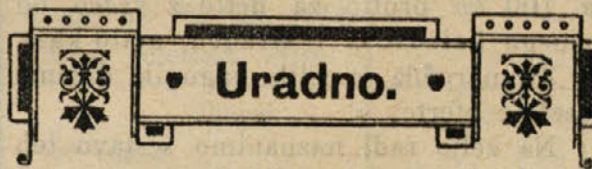
= **Žalec.** Kmetijska podružnica žalska je v odborovi seji dne 22. januarja t. l. sklenila sledeče: Podružnica pozdravlja in se pridružuje akciji čeških hmeljarjev proti nereelnemu postopanju nekaterih hmeljskih prekupcev, kateri oškodujejo hmeljsko trgovino, osobito v ogromni meri hmeljsko produkcijo s tem, da ponujajo in prodajajo hmelj pivovarnam, predno je še obran in se je postavil na trg. S tem se pritiska na umeten način na razvoj hmeljskih cen, zlasti v začetku sezije in s tem postopanjem je najbolj prizadeta Južna Štajerska, ker se sezija v teh krajih najprej začne. Podružničin

odbor priporoča hmeljarskemu društvu v Žalecu kot poklicanemu branitelju interesov hmeljarstva, da naj bo zastopano na tozadevnem protestnem shodu dne 2. februarja 1911 v Zalcu.

Gospodarske drobtine.

Odločna agrarna demonstracija.

Na občnem zboru podružnice Solnograd tamošnje c. kr. kmetijske družbe 17. aprila t. l. je govoril poslanec Krennwallner tudi o žitni carini in je označil odpravo žitne carine, za katero streme agrarcem sovražni krogi, kot veliko nevarnost za kmetijski stan, kajti carina se je svoječasno zato določila, da bi se pridelovanje žita bolj rentiralo. Tudi bi se s tem razdrila agrarna organizacija, ustvarjena s tolikim trudom, ker bi potem kmetje, ki pridelujejo žito, zahtevali tudi odpravo carine na živino in bi se tako kmetovavci v svojo lastno škodo med seboj klali.

Štv. 2 $\frac{470}{69}$ 1911.

Važen razglas za konjerejce!

Sporazumno s c. k. vodstvom žrebčaren in c. k. konjerejske družbe za Štajersko se v smislu postave z dne 18. oktobra 1883, dež. zak. in odredb. odl. štv. 20, določa, da se vrši komisijonelna preiskava k plemenski pripustitvi namenjenih žrebcev (razglas c. k. namestništva štajerskega štv. 2 $\frac{2}{66}$ z dne 22. novembra 1910) za leto 1911:

- v Celju** v petek 24. februarja ob 9. uri predpoldne pri gostilni „Deutsches Haus“; v komisiji so: zastopnik c. k. okrajnega glavarstva kot predsednik; poveljnik žrebčarne ali njegov namestnik, deželni živinozdravniški referent ali njegov namestnik in od c. k. namestnije imenovani izvedenci Albert Zech in Robert Schmit pl. Tavera in kot namestnik Jožef Preamschak iz Škofjevasi.
- v Ptuj** v soboto 25. februarja ob 9. uri predpoldne pri žrebčarni; v komisiji so razen zastopnika c. k. okrajnega glavarstva ptujskega kot predsednika in Jožef Fürsta kot namestnika od c. k. namestništva štajerskega imenovanih izvedencev isti, kakor v Celju.

V svojo lastno korist naj prižene vsak žrebca, ki ga misli uporabljati za pleme pred preiskovalno komisijo, ker je pripuščanje k plemenitvi brez dovoljenja kaznjivo po § 11. zgoraj navedene postave.

Svoje žrebce morajo prignati tudi tisti posestniki, ki dobivajo za plemensko uporabo svojih žrebcev za to od države priznano subvencijo.

V Gradcu, 9. februarja 1911.

C. k. namestništvo štajersko.

Za c. k. namestnika

Hammer-Purgstall l. r.

Graško tržno poročilo.

Sejem s krmo in slamo od 30. januarja do 4. februarja 1911. Pripeljalo se je 72 vozov s 726 metriskimi stoti sena in 22 vozov s 159 metriskimi stoti slame, in je bil boljše obiskan ko pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kislo od K 4.80 do K 6.60, sladko od K 5.— do K 6.80; ržena slama od K 5.— do K 5.70; pšenična slama od K 4.80 do K 5.60, ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K 4.20.

Sejem z rogato živino dne 9. februarja 1911. Prignalo se je 296 volov, 100 bikov, 100 krav, 5 živih telet, in — konj pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnic.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Goraje Štajersko: 33 volov, 2 bika, 10 krav, — telet; Predarlberško: 7 volov, — bikov, — krav, — telet; v Nemčijo: — volov, — bikov, — krav, — telet; Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Švico: — volov, — bikov, — krav, — telet; Solnograd: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Češko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: — volov, — bikov, 27 krav, — telet; Italija: — volov, — bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teža. Klavni voli, tolsti od K 92.— do K 104.— (izjemoma K 110.—), poltolsti od K 80.— do K 90.—, suhi od K 74.— do K 78.—; voli za pitanje od K —.— do K —.—; klavne krave, tolste od K 72.— do K 82.—, poltolste od K 58.— do K 70.—, suhe od K 52.— do K 56.—; biki od K 80.— do K 98.—; dojne krave do 4. teleta od K —.— do K —.—; črez 4. tele od K —.— do K —.—; breje od K —.— do K —.—; mlada živina od K 84.— do K 92.—.

Sejem klavne živine dne 10. februarja 1911. Zaklana živina: 587 telet, 2628 svinj, 1 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.40 do K 1.50; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.52 do K 1.60; nemške mesne svinje od K —.— do K —.—; nemške pitanske svinje od K 1.36 do K 1.44; ogrske pitanske svinje Ia od K 1.48 do K 1.54; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.36 do K 1.40; mesne svinje od K 1.32 do 1.46, bosnjaške pitanske svinje, debele, od K 1.26 do K 1.30; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K 1.26 do K 1.30; ovce od K —.76 do K —.80; kozlički in jagnjeta od K —.— do K —.—.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Ječmen		Oves		Koruz		Proso	
		K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v		
Celje ..	50	12	—	9	—	9	—	9	—	8	—	10	—
Ormož ..	50	11	—	9	50	9	—	9	—	7	25	9	—
Gradec ..	50	10	—	9	—	9	—	9	—	8	—	8	50
Ljubno ..	50	12	50	8	75	9	—	10	—	7	30	—	—
Maribor ..	50	10	50	8	—	9	—	9	75	8	—	8	50
Ptuj....	50	10	50	7	50	10	—	10	50	8	—	7	50
Inomost ..	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celovec ..	50	22	50	17	25	—	—	17	50	16	50	—	—
Ljubljana	50	11	75	8	50	8	50	9	40	7	—	9	—
Pešt ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Solnograd	50	11	—	9	15	8	75	9	40	7	60	—	—
Dunaj ..	50	11	—	9	10	9	29	9	26	6	—	—	—
Line ...	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kislo		Ržena slama		Ježna slama	
		K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v	K v		
Celje ..	50	10	—	12	—	2	50	1	80	2	20	2	—
Ormož ..	50	9	—	11	—	5	—	4	50	3	50	3	—
Gradec ..	50	8	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubno ..	50	—	—	18	—	4	25	3	75	3	75	3	25
Maribor ..	50	7	25	11	50	3	—	—	—	2	25	2	—
Ptuj ..	50	8	50	20	50	3	20	2	60	3	20	2	40
Celovec ..	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

(Nadaljevanje na strani 35.)

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.
Gradec, Franzensplatz št. 9.

I.

Pristojbinski nadomestek.

Prašanja, ki sedaj prihajajo Zvezi v velikem številu od rajfajzovk in kmetijskih zadrug zaradi zahtev c. k. finančnih okrajnih ravnateljstev, naj priznajo pristojbinski nadomestek (ekvivalent), nam kažejo, da je pojasnilo o tej državni pristojbini potrebno. Zato hočemo v sledečem kratko razložiti bistvo pristojbinskega nadomestka.

Za vsak prenos lasti s kupom, menjanjem, dediščino i. t. d. se mora plačati posebna pristojbina. Ker se taki prenosi med fizičnimi osebami zelo pogosto vršé, igrajo te pristojbine v državnem gospodarstvu zelo veliko in važno ulogo.

Pri jurističnih osebah (zadrugah, društvih i. t. d.) pa je stvar druga. Te ohranijo svoje premoženje mnogo dalje, tako da država ne dobi pri njih teh pristojbin za prenos.

Da pa država od teh jurističnih oseb pri prenosih vendar dobi nekak nadomestek za pristojbine, se je uvedel tako imenovani pristojbinski nadomestek.

Po § 2. postave z dne 27. decembra 1880 (drž. zak. št. 1 ex 1881) pa so od 1. januarja 1880 naprej v § 1. postave z dne 27. decembra 1880 (drž. zak. št. 151) navedene zadruga in društva za svojo premičnino oproščene pristojbinskega nadomestka, za nepremično premoženje pa plačujejo pristojbinski nadomestek v znesku $1\frac{1}{2}\%$ in 25% doklade. Med zadrugami in posojilnicami, ki jih navaja § 1. z gore imenovane postave, pa so našteje tudi po postavi z dne 9. aprila 1873 (drž. zak. št. 70) registrirane in druge neregistrirane, na načelu samopomoči temelječe samostojne pridobitne in gospodarske zadruga (posojilnice), ki omejujejo po pravilih svoje poslovanje samo na lastne člane.

Torej naj take zadruga in posojilnice:

1. če imajo že deset let nepremično premoženje (posestva, stavbe i. t. d.), pravčasno na poziv ali brez posebnega poziva davčne oblasti vpošljejo pravilno izpolnjene, predpisane, kolka proste obrazce z opazko, da je zadruga za svoje premično premoženje prosta pristojbinskega nadomestka;

2. če nimajo nepremičnega premoženja, ki ga naše rajfajzovke in zadruga navadno tako nimajo, potem naj brez poziva ničesar ne storijo, če pa jih c. k. finančno okrajno ravnateljstvo opozori in pozove, naj odgovorijo:

„Ker podpisano društvo nima nobenih nepremičnin, za premično premoženje pa mu po § 2. postave z dne 27. decembra 1880, drž. zak. št. 1 ex 1881 ni treba plačevati pristojbinskega nadomestka, zato mu tudi ni treba podati tozadevne izjave.“

II.

Poročila glede blagovnega prometa Zveze.

1.

Močna krmila.

C. k. kmetijska družba na Dunaju je sklenila ustanoviti tvornico močnih krmil, za katerih sestavo in kakovost jamči ime družbe.

Mi skušamo uvesti te izdelke in ponujamo prosto pri odvzetju malih množin: palmovo melaso 16 K 25 v
 palmovo in kokosovo melaso 16 " 46 "
 otrobovo melaso 14 " 25 "

za 100 kg brutto za netto z vrečo od južnega kolodvora v Gradcu, netto kasa.

Za naročila v celih vagonih dajemo posebne oferte.

Na željo radi naznanimo sestavo teh močnih krmil in pošljemo vzorce na ogled.

Povdarjamo še enkrat, da se ti izdelki nikakor ne smejo zamenjati z enakimi izdelki drugih tvornic in pričakujemo cenjenih naročil.

2.

Cene umetnih gnojil.

Ker nakup umetnih gnojil za leto 1911 še ni sklenjen, bo cenik umetnih gnojil lahko izšel šele v začetku marca.

Za sedaj naznanjamo svojim članom, da se cene umetnih gnojil v primeri z lanskim letom niso spremenile.

Cena za Tomaževo moko je tako od Solnograda, kakor od Trsta nekoliko nižja ko lani.

Cene za kajnit in kalijevo sol so iste ko lani, poskočile pa so pri kostni moki in superfosfatih.

V nujnih slučajih pošlje Zveza posebno izdajo cenika, oziroma daje pojasnila o cenah posameznih gnojil posebe.

3.

Erarični otrobi.

Naznanjamo, da so se erarični otrobi, ki nam jih je dalo c. k. poljedelsko ministertvo pri vojaških oskrbovališčih v Gradcu in Mariboru, na podlagi naročil, ki so nam došla do 8. t. m. že razdeljeni; zato se sedaj ne morejo dobiti nobeni več.

4.

Razglas glede naročevanja travinega in deteljnegu semenja.

Zveza bo kakor lani tudi letos oskrbovala od visokega deželnega odbora ji poverjeno naročevanje travinega semenja za vse štajerske kmetovavce za najnižje cene.

Da se došla naročila lahko hitro in zadovoljivo izvršé, opozarjamo svoje člane na sledeče:

Množina raznega semenja se ravna po vrsti travnika ali deteljišča in po danih krajevnih in zemeljskih razmerah. Za dobro, gnojeno zemljo se potrebuje

manj semenja, ko za slabo zemljo, ki je tudi še slabo gnojena.

Splošno veljajo sledeča števila:

Potrebuje se:

Za 1 joho trajnega travnika	27 do 32 kg
" 1 ha	48 " 56 "
" 1 joho začasnega	23 " 26 "
" 1 ha	43 " 46 "
" 1 joho mešanega deteljišča	17 " 19 "
" 1 ha	30 " 32 "
" 1 joho čistega	12 "
" 1 ha	20 "

Če hoče kdo naročiti mešanico travinega semenja, si mora prej priti na jasno o tem, ali hoče imeti v krmi več trave ali več detelje; ako naj ima krma več trave, mora še določiti, ali naj bo travnik, ki ga misli posejati, trajni travnik za kakih 10 ali več let ali začasni travnik, ki se čez par let zopet preorje.

Če pa naj ima krma več detelje ko trave in sicer približno osemdeset delov detelje in dvajset delov trave, potem mora naročiti mešanico iz deteljnegu in travinega semenja. Ta mešanica se zopet lahko določi na dobo 1 do 2 let, ali pa za 5 do 6 let.

Zveza pripominja, da se vse semenje kupuje na podlagi preiskave štajerskega kmetijskokemičnega preskuševališča in postaje za kontrolo semenja v Gradcu ali od c. k. postaje za kontrolo semenja na Dunaju, ki preiščeta, ali je seme čisto in kaljivo ter izdata o tem uradno potrdilo. Predno odda Zveza semenje članom, ga da še enkrat preiskati od teh postaj.

Tudi za mešanice travinega semenja, sestavljene po načelih profesorja dvornega svetnika dr. Weinzierla, se rabi le uradno preiskano semenje.

Posamezne mešanice semen se vršé strokovno in vestno, primerno različni zemlji in z vednim ozirom na to, ali so namenjene za trajne ali začasne travnike ali deteljišča in so, ker se vanje sprejema najdražje seme trav in detelje v pravilnih razmerjih, seveda nekoliko dražje ko one, ki se navadno prodajajo.

Naročila na travino in deteljno seme se nam morajo kakor hitro je mogoče poslati, najpozneje pa do 1. marca, ker bomo poznejša naročila lahko izvrševali le po razmerju zaloge in brez obveznosti za spremembo cen ali rok dobave.

Poročila morajo obsezati: natančno addresso, poštno in železniško postajo naročilca, rok dobave in napoved, ali se naj blago pošlje po pošti ali po železnici, kot tovarno ali brzo blago.

Pravilno naročilo bi se torej približno takole glasilo: „Naročam za marec kot brzo blago na postajo sledeče semenje: mešanico za trajni travnik, težka

ilovica, za pol orala; mešanico za začasni travnik, pesek, za četrt johe, travino in deteljno mešanico, enoletno za srednje težko zemljo, za četrt johe, enako mešanico za glinasto zemljo, šestletno, za četrt johe.

Ime.

Datum. Bivališče. Pošta in železniška postaja.

Če je Zvezi kaj nejasno in vpraša, se ji mora takoj odgovoriti, ker če se dobava zavleče zaradi tega, ker je odgovor izostal, ne more Zveza za to prevzeti nobene odgovornosti.

Zvezi poslana naročila se lahko prekličijo ali spremenijo le tako dolgo, dokler se blago, ki je naročeno, ni odposlalo.

Naročila se naj, če le mogoče, vrše skupno s pomočjo Zvezi pridruženih zadrug, posojilnic in podružnic c. k. kmetijske družbe, ker se s skupnim naročanjem ne prihrani le visoka tovornina, ampak se taka naročila tudi lažje in hitreje izvršujejo.

Naročila, ki nam ne pridejo od kake naše članice (posojilnice, kmetijske podružnice, zadruge ali društva), izvršujemo samo proti povzetju.

V spornih slučajih je mero dajna od železnice pri prejemu določena teža; zato prosimo, naj se da vsaka pošiljatev uradno stehtati.

Zveza podaja interesantom drage volje podatke o napravi, zboljšavi in pomladitvi travnikov in odgovarja tudi sicer rada na prašanja, ki spadajo v njeni delokrog.

III.

Izkaz o kontokorentnem poslovanju Zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem meseca decembra 1910. (Promet z denarjem in blagom).

A. Posojilnice.

Posojilnice	Konto vlog				Konto kreditov			
	Povračila vlog		Vloge		Kredit		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 30. nov. 1910	—	—	8,408.025	94	3,369.878	56	—	—
Promet decembra 1910 . . .	365.201	07	440.817	73	205.451	64	147.952	20
Skupaj	365.201	07	8,848.843	67	3,575.330	20	147.952	20
Proč vračila	—	—	365.201	07	147.952	20	—	—
Stanje dne 31. dec. 1910	—	—	8,483.642	60	3,427.378	—	—	—

B. Druge kmetijske zadruge in društva.

Kmetijske zadruge	Konto vlog				Konto kreditov			
	Povračila vlog		Vloge		Kredit		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 30. nov. 1910	—	—	2.720	51	1,307.445	71	—	—
Promet decembra 1910 . . .	43	92	63	41	144.214	31	109.481	25
Skupaj	43	92	2.783	92	1,451.660	02	109.481	25
Proč vračila	—	—	43	92	109.481	25	—	—
Stanje dne 31. dec. 1910	—	—	2.740	—	1,342.178	77	—	—

Ves promet posojilnih društev zveze meseca decembra 1910 K 1,159.422-64

Ves promet ostalih gospodarskih zadrug in društev meseca decembra 1910 " 253.802-89

Stanje vseh vlog koncem decembra 1910 " 8,486.382-60

Stanje vsega kredita " " 1910 " 4,769.556-77

Uvoz blaga v decembru 1910 " 145.063-78

Izvoz " " " 1910 " 130.173-39

Skupni promet meseca decembra 1910 K 275.237-17

Število pridruženih posojilnih društev koncem decembra 1910: 277.

Število ostalih pridruženih gospodarskih zadrug in društev koncem decembra 1910: 77.

Tržna poročila.

(Nadaljevanje.)

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, znanamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 23. februarja v Gradcu (sejem z rogatino); na Gornji Polskavi, okr. Slov. Bistrica; na Bregu pri Ptujju (svinjski sejem); v Šoštanju.**

Dne 24. februarja v Gradcu (sejem z

malo klavno živino); v Kozjem**; v Arvežu**; pri Sv. Dubu-Loče**, okr. Konjice; v Laškem**; v Slovenski Bistrici**.

Dne 25. februarja v Brežicah (svinjski sejem); v Lipnici.

Dne 27. februarja v Vidmu*, okr. Brežice.

Dne 28. februarja v Ormožu (svinjski sejem).

Dne 1. marca v Konjicah*; na Ptujju (sejem s konji, govedom in ščetinarji); v Lučanah (sejem z drobnico), okr. Arvež; na Planini**, okr. Sevnica;

v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v Marnebergu (sejem z rogatino in konji).

Dne 2. marca na Bregu pri Ptujju (svinjski sejem); v Pišecah*, okr. Brežice; v mestu Gradcu (sejem z rogatino in konji).

Dne 3. marca na Vranskem**; v Oplotnici**, okr. Konjice; v Gradcu (sejem z malo klavno živino); v Račah (letni, živinski in konjski sejem); na Spodnji Polskavi (svinjski sejem), okr. Slov. Bistrica; v Lučanah**, okr. Arvež.

Dne 4. marca v Vuzenici**, okr. Marneberg.

Dne 6. marca v Ormožu*; pri Sv. Petru nad Svetimi gorami**, okr. Kozje; v mestu Celju*

Oznanila „Gospodarskega Glasnika“ za Štajersko.

Pozor!

Semenske mešanice za trajne travnike

ponuja in jamči za šestletno porabo

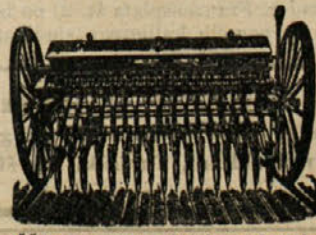
Josip Schmidt, Aflenz.

Za dobro zemljo po 100 kg po 110 K proti
Za mokro " poštenu povzetju od Kapfen-
Za suho " berga.

Priznanja so vsakomur na razpolago. 5—6

Mayfarthovi sejalni stroji „Agricola“

vzorec 1911, so najprilicnejši za vaskovrstno seme. Enakomerna setev. So obnaša že leta najboljša. Močna in solidna sestava. Enostavna prilagoditev in izpraznitelj.

Tovarne za poljedelske stroje, livarno za železo in obrat s parnimi kladivi
Ph. Mayfarth & Co., Dunaj, II./Taborstr. 71. Ustanovlj. 1872. 1500 delavcev. Obširni ceniki zahtoj.

lčeje se zastopniki in prekupel. 375 —

Krompir

za jed, sajenje in krmo, vsako vrsto in množino, le v vagonih, razpošilja zelo ceno
Jožef Geschmay v Plznu, prva češka družba za izvoz in uvoz krompirja. Naslov za brzojavke: Geschmay, Pilsen. Telephon št. 417. 82—1

Gospodje

naročevalci

se uljudno naprosijo, da se pri naročevanju blaga sklicujejo na naš list.

Oznanila

„Gospodarskem Glasniku“

dosežejo pri veliki izdaji največjo razširjatev.

Izvirna „Melotte“

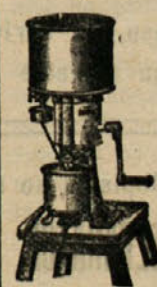
e v alpskih deželah najbolj priljubljena in razširjena

mlečna centrifuga.

Močno in solidno narejena. Posname izorno in ne potrebuje nobenih popravil.

Ker je zelo preprosta, lahko dela vsak otrok ž njo.

Zajamčen je najboljši uspeh in najbolj natančen posnetek.

Konkurenčne stroje zamenjujemo za „Melotte“. Model 1909 je v marsičem zboljššan. 45—12 Dobri zastopniki zaželjeni.

Melotte-Werke, Dunaj, IV. Mayerhofg. 16.

Razglas

glede oddaje

subvencijskih merjascev.

P. n. člani bodo dobili iz plemenskih vzrejaljšč c. k. kmetijske družbe po meri sredstev, ki so na razpolago, subvencijske merjasce, če bodo poslali pravilno izpolnjene reverze s 30 K za vsakega merjasca potom naših podružnic najpozneje do 15. marca t. l.

Prošnjiki morajo merjasce pravilno krmiti in gojiti, vpisovati vsak skok in oddajati merjasca za malo odškodnino (ne nad 50 v) tudi za druge prasice na razpolago.

Za merjasca jamčijo, dokler ni star popolnoma 2 leti, na kar preide popolnoma v njihovo last. Redoma se lahko nastavi v vsakem kraju le po en merjasec, če pa jih je potreba več, mora podružnica to potrditi.

V Gradcu, 1. januarja 1911.

Od osrednjega odbora 28a—W
c. k. kmetijske družbe na Štajerskem.

Superfosfati

rudninski in živalski,
so preskušeno najzanes-
ljivejša in najcenejša fos-
forjeva gnojila

za vsakovrstno

zemljo.

Vsebinska strogo zajamčena!
Jamči najhitrejše učinkovanje in najbogatejše
pridelke! 11—12

Za spomladno setev neobhodno potrebno!
Nadalje ponuja amonijakove, kalijeve, soliterne
superfosfate iz vseh skladišč za umetna gnojila
in pri trgovcih z umetnimi gnojili, kakor po
kmetijskih družbah in zadrugah.

Pisarna v Pragi, Příkopi 17.

Gozdna drevesca

vseh vrst in v množini večih milijonov ponuja c. in k.
gozdarski mojster Rudolf Haeker v Kra-
ljevem Gradcu iz lastnih drevesnic, in sicer: smre-
čice, bore, macesne, jelke, akacije, hraste, navadne in
amerikanske rdeče, črne in weymouthove bore, tuje, jesni
javore, jelše, breze, breste, bukve, nagnoj, gabre, lipe,
beli in božji trn, razne druge rastline sposobne za parke,
žive meje i. t. d. **Zahtevajte cenik! Pošiljatev
gozdnih drevesc stane pospešena skoro
ravno toliko, kakor navadno tovarno
blago.** 19—3

Razglas

glede oddaje izvirnega ruskega
lanenega semena po subvenciji.

S podporo visokega c. k. poljedelskega
ministrstva je osrednjemu odboru tudi letos
omogočeno oddajati izvirno rusko laneno
seme po znižani ceni 42 v kilogram.

Naročila od štajerskih kmetovavcev
sprejema, če se takoj in ob enem nakaže
tudi denar, pisarna c. k. kmetijske družbe
v Gradcu, Stempfergasse 3, a jih ne iz-
vršuje obratno, ampak kadar jih je več
skupaj.

Če se potrebuje manj ko 5 kg, naj se
ob enem naroči tudi za kakega sosedo.
Prosimo za točni naslov, pošto in že-
lezniško postajo.

V Gradcu, 16. decembra 1910.

Od osrednjega odbora
c. k. kmetijske družbe.

507/10—W

Za spomladansko gnojenje

priporočam cenjenim kmetovavcem

Tomasovo žlindro

znamko zvezdo

kot najboljšo in najcenejšo fosfornokislo gnojilo.

Darujte se ponarejanj!

Zahtevajte povsod izrečno Tomasovo žlindro
znamko zvezdo. 102—5

Veletrgovina z železnino „Merkur“

Peter Majdič, Celje

prodaja izdelkov tvrdke Thomasphosphat-
fakriken, G. m. b. H., v Berlinu.

Gospodar ali pristav se išče za neko štajersko posestvo
s travniki, poljem, sadjerejo, hme-
ljarstvom in lovom. Zmožen mora biti slovenskega jezika,
če je oženjen, brez otrok. Ponudbe s pričevali se naj poš-
ljejo uredništvu tega lista pod „Trajna namestitve“:
Dauernde Anstellung). 55—2

Razglas

glede oddaje

subvencijskih ovnov

koroske jezerske pasme.

Ovni se bodo oddajali, kolikor jih bo na raz-
polago, primernim planinskim rejam po 20 K.

Prošnjiki jih morajo pravilno in redno krmiti
in gojiti, ter jih za malo odškodnino dajati tudi
drugim rejam na razpolago.

Lastnik jamči za ovna, dokler ni star dveh
let, nakar preide popolnoma v njegovo last.

Poslali se bodo najbrže v aprilu ali maju;
naročnik mora plačati voznino iz Solčave, postaja
Železna Kaplja.

V Gradcu, 1. januarja 1911.

Od osrednjega odbora 29—W
c. k. kmetijske družbe na Štajerskem.

Proti kugi v gobcu in na parkljih
se priporoča

Matalé

kot najboljšo, brzo učinkujočo sredstvo, ki nima ne
vonja ne postranskih škodljivih posledic. Po 48 urah
začne živina zopet jesti in daje zopet navadno množino
mleka. Preskušeno pri c. in k. najvišjih famil. posestvih
v Holiču. 1 steklenica, ki zadostuje za 2—3 živinčeta
stane K 3.50.

Glavni odpošiljatelj: Lekarnar OTON LENK
v Holiču pri Hodoninu, Ogrsko. 42—3

Svetovno mojstrstvo v urarski industriji
končno pridobljeno!

Ker sem prevzel samoprodajo elegantno
tankih amer. švicarskih 14-karatn. zlat.
duble žepnih ur, mi je mogoče pro-
dajati iste po K 4.90. Ure imajo dobro
36 ur tekoče kolesje na anker „Speciosa“
in so električnim potom s čistim zlatom
pozlačene. Garantiram 4 leta za natančni
tek. 1 komad K 4.90, 2 komada K 9.40.
Vsaki uri se pridene zastoj fino pozlačena verižica. Brez
vse rizike, ker na željo zamenjam ali pa vrnem denar.
Pošiljam po poštne povzetju. 63—6
P. Buchbinder, Krakov, Öst. St. 106.

Se Kometovi mlini

so dandanes najboljši za dobivanje debele in fine
melje, ker so opremljeni s Hellerjevimi umetnimi
mlinskimi kamni, kojih ni treba nikdar ostriti in
kojih kakovost je neprekosljiva. Priporočamo nadalje
brusne kamne vsake vrste v najboljši kakovosti.

Prva tovarna za umetne mlinske kamne in gradnjo mlinov
v Sandovu pri Češki-Lipi.

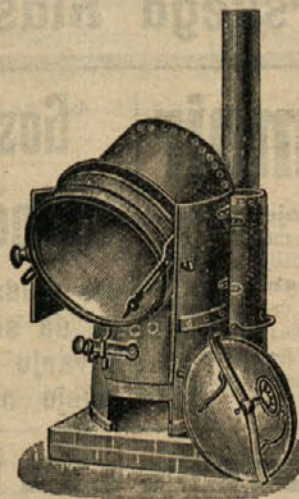
Komanditna družba E. J. Heller.
iščejo se zastopniki. 415b/10—24

Brzoparilniki
za krmo :: „ALFA“
so najboljši! 404/10-6

Velika prihranitev na času, na kurivu in naj-
boljša krma, to so njega največje prednosti!

Zahtevajte cenike! — Dopisuje se slovensko!

Delniška družba ALFA SEPARATOR Dunaj XII.

Slabe skušnje pri gnojenju s kalijem

so izključene, če se dolgi zimski večeri po-
rabijo v to, da se naredi

načrt in proračun o gnojenju.

Na to se naroči pravočasno kalij in si za-
sigura popoln uspeh, kojega prinese za naše
njive in travnike toliko važno kalijevo gnojilo.

Kajnit in 40% na kalijevo sol

je na prodajo pri kmetijskih zadrugah in po-
družnicah c. k. kmetijske družbe štajerske,
kakor pri Zvezi kmetijskih zadrug na Štajer-
skem (Gradec, Franzensplatz št. 2) po izvirnih
cenah in pogojih kalijevega sindikata.

Pojasnila in nasvete o porabi vsakojakih umet-
nih gnojil se dobé brezplačno pri g. Francu
Mulec v Ljubljani, Turjaški trg št. 3.

28—W